

આ જના સમયમાં દરેક માતાપિતા ઈચ્છે છે કે એનું બાળક સૌથી આગળ હોય, સારા માર્ક્સ લાવે, સારી જોબ કરે, સમાજમાં એનું નામ હોય, બધી જગ્યાએ એની પ્રશંસા થાય અને એ બધાંનું ધ્યાન ખેંચે પરંતુ ઘણી વાર આ જ ઈચ્છામાં ઘણાં પેરન્ટસ અજાણતાં ‘પીકોક પેરન્ટીંગ’ના શિકાર બની જાય છે. આજના સમયમાં લોકો જાત જાતની પેરન્ટીંગ સ્ટાઈલ અપનાવે છે ત્યારે મોડર્ન પેરન્ટીંગની દુનિયામાં આજકાલ એક ટ્રેન્ડ ઝડપથી વધી રહ્યો છે અને એ છે પીકોક પેરન્ટીંગ. બાળકની નાનામાં નાની સિદ્ધિને શોકેસ કરવી, બાળકને પર્ફેક્ટ બતાવવાની કોશિશ કરવી અને સોશયલ મીડિયા પર સતત પ્રેઝન્ટ કરવા આજકાલ બહુ સામાન્ય થઈ ગયું છે. પેરન્ટસને લાગે છે કે એનાથી લોકોને બાળકની સકસેસ વિશે જાણકારી મળે છે પરંતુ ઘણી વાર પેરન્ટસની જરૂરત કરતાં વધારે અપેક્ષા બાળકો પર દબાવ બની જાય છે. એની અસર બાળકોના મેન્ટલ અને ઈમોશનલ ગ્રોથ પર થાય છે. જે આગળ જતાં એક સમસ્યાનું રૂપ પણ લઈ શકે છે.

પીકોક પેરન્ટીંગ શું છે?

પીકોક પેરન્ટીંગ બહારથી સ્ટાઈલિશ અને ક્રિયેટિવ પેરન્ટીંગ લાગે છે પરંતુ એની અંદર ઘણી વસ્તુઓ

બાળકો પીકોક પેરન્ટીંગનો શિકાર બની રહ્યાં છે?

ડાન્સ કરીને બતાવ, કવિતા, સંભળાવ, ગીત ગા- આ બાબતો બાળક પર દબાવ લાવે છે. ધીરેધીરે તેમને અન્યોને ખુશ કરવાની આદત પડી જાય છે.

બાળકોની તુલના કરવી :

જો એ મેડલ જીત્યો, તું કેમ નહિ? આ પ્રકારની સરખામણી બાળકનો આત્મવિશ્વાસ તોડે છે અને એમનામાં અસલામતીની ભાવના ઉત્પન્ન કરે છે.

ગેસ લાઈટિંગમાં માહેર :

ગેસ લાઈટિંગમાં માહેર હોય છે પીકોક પેરન્ટસ. તેઓ સંતાનને પોતાની વાતોથી હંમેશાં ભ્રમિત કરે છે. બાળક જો કોઈ નિર્ણય લે તો તેઓ બાળકને એ મહેસૂસ કરાવે છે કે તેઓ ખોટાં છે. ત્યારે બાળકનો આત્મવિશ્વાસ ડગમગવા લાગે છે.

બાળકો પર શું અસર થાય છે?

પીકોક પેરન્ટીંગની એ અસર થાય છે કે બાળક વિચારવા માંડે છે કે લોકો તાળી પાડે કે તેમની પ્રશંસા કરે તો જ તેઓ સારાં છે. જ્યારે કોઈ વખાણ ન કરે તો એમને લાગે છે કે તેઓ નિષ્ફળ થઈ ગયા. પીકોક પેરન્ટીંગથી હંમેશાં સારું કરવાનો ડર એમનામાં બેસી જાય છે.

બિનજરૂરી દબાવ: બાળકને સતત લાગે છે કે એણે અન્યોને પ્રભાવિત કરવાનાં છે.

માનસિક તનાવ: સતત સરખામણી અને પર્ફોર્મન્સ પ્રેશરથી બાળક તનાવગ્રસ્ત થઈ શકે છે.

ઓળખ ગુમાવી દેવી: બાળક પોતાની અસલી ઓળખ ગુમાવી શકે છે કારણ કે એ માત્ર દેખાડા માટે જ કામ કરે છે.

બાળકનો આત્મવિશ્વાસ ઘટવા માંડે છે અને અંદરથી કમજોર થવા માંડે છે. બાળક પેરન્ટસ અને લોકોને જે પસંદ પડે તે જ કરે છે, પોતાની પસંદ પર ધ્યાન આપતાં નથી.

શું કરશો?

- બાળકને એની અસલી ઓળખ સાથે સ્વીકારો : બાળકની ખૂબી અને ખામી બંનેને પ્રેમ કરો. એને એ સમજાવો કે એને કોઈ પણ શરત વિના પ્રેમ કરી શકાય છે. બાળકને એ મહેસૂસ કરાવો કે તમને એ જેવો છે તેવો જ પસંદ છે અને તમે તેને ખૂબ પ્રેમ કરો છો. તેમની સફળતા માત્ર એક ભાગ છે.

- બાળકના પર્સનાલિટી ગ્રોથ પર ધ્યાન આપો: દરેક બાળકની પોતાની અલગ રફતાર અને ટેલેન્ટ હોય છે એટલે અભ્યાસ, ખેલ અને કળાની સાથે સાથે એના વ્યવહારને પણ મહત્વ આપવું જરૂરી છે.

- બાળકની મહેનત અને પ્રામાણિકતાને ઓળખો: એની નાની કોશિશોને પણ એપ્રિસિયેટ કરો. એ એનો આત્મવિશ્વાસ વધારશે.

- બાળકને હંમેશાં આગળ વધવાની સ્પર્ધામાં ન જોડો. એને સહયોગ અને ટીમ વર્કનું મહત્વ પણ શીખવો.

પીકોક પેરન્ટીંગ ભલે આકર્ષક લાગે પરંતુ એ દેખાડાની સંસ્કૃતિને પ્રોત્સાહન આપે છે જે બાળકના માનસિક સ્વાસ્થ્ય અને આત્મવિશ્વાસ પર નકારાત્મક અસર કરી શકે છે. બાળકને પ્રેમ અને સમર્થન આપો. એને અન્યો સમક્ષ તમારી શાનનું પ્રતીક બનાવી રજૂ ન કરો. બાળકને શોપીસ બનાવવાને બદલે એને એક સંવેદનશીલ અને આત્મનિર્ભર વ્યક્તિ બનવામાં મદદ કરો. એ જ પેરન્ટીંગની સાચી સફળતા છે.

છુપાયેલી હોય છે. પીકોક પેરન્ટીંગનો અર્થ છે બાળકને અન્ય સમક્ષ શો પીસની જેમ રજૂ કરવાં અને તેમની સરખામણી, બ્રાન્ડિંગ અને પર્ફોર્મન્સને જ મહત્વ આપવું. આ ઉપરાંત એનો મતલબ બાળકને પોતાની શાન અને સમાજમાં નામ કમાવાની રીત પણ હોય છે. જેમ મોર પોતાનાં રંગબેરંગી પીછાં ફેલાવી કળા કરી બધાંનું ધ્યાન ખેંચે છે તેવી રીતે જ કેટલાંક પેરન્ટસ પોતાની શાન માટે બાળકને અન્યો સમક્ષ પ્રદર્શિત કરે છે. શરૂઆતમાં એ માત્ર પ્રાઉઝ બતાવવા જેવું જ હોય છે પરંતુ ધીરે ધીરે આ આદત બાળક પર દબાવ નાખવા માંડે છે. આ આદત બાળકોના આત્મવિશ્વાસને કમજોર કરે છે અને એમનામાં હીનભાવના ઉત્પન્ન કરી શકે છે.

ક્યાંક તમે તો પીકોક પેરન્ટ નથી ને?

ઘણી વાર પેરન્ટસને ખબર જ નથી હોતી કે તેઓ પીકોક પેરન્ટિંગ કરી રહ્યાં છે. તેઓ અજાણતાં જ સંતાનોની ઈચ્છા દબાવી દે છે. એમને સમજવાને બદલે પોતાના ટાર્ગેટ આપી દે છે.

શો પીસની જેમ સંતાનોની વાહ વાહ કરવી :

ઘણાં પેરન્ટસ દરેક જગ્યાએ બાળકની સુંદરતા, કપડાં કે ટેલેન્ટને વધારીને બતાવે

છે. તેઓ બાળકને એક વસ્તુની જેમ પ્રસ્તુત કરે છે. તેઓ બાળકને એવાં કપડાં અને વસ્તુ અપાવે છે. જે માત્ર દેખાડા માટે જ હોય.

વારંવાર પર્ફોર્મ કરાવવું :

